

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМСТВА І СУСПІЛЬНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ РИЗИКІВ

Турило А.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту підприємницької діяльності, Криворізький економічний інститут, Державний ВНЗ «Криворізький національний університет», м. Кривий Ріг, Україна

Управління є основою діяльності всіх суб'єктів господарювання. На сучасному етапі розвитку науки про управління поняття «менеджмент» і «управління» трактуються переважно як тотожні категорії. До теперішнього часу категорія «менеджмент» не тільки не отримала свого однозначного визначення, а і в багатьох випадках має різні тлумачення за окремими аспектами її сутності. Ефективні науково-практичні дослідження стосовно менеджменту мають велике значення як в науковій сфері, так і в сфері підприємництва. Так, для підприємницьких структур такі дослідження дозволяють розробляти і реалізовувати їм обґрунтовані напрямки свого соціально-економічного розвитку. Еволюція науки і практики стосовно менеджменту призвела спочатку до його розподілення в межах окремих напрямків, а потім і до певної спеціалізації і класифікації за базовими ознаками.

На теперішній час існують такі види (форми) менеджменту: операційний менеджмент, менеджмент виробництва і операцій, фінансовий менеджмент, інвестиційний менеджмент, антикризовий менеджмент, кадровий менеджмент, менеджмент персоналу, менеджмент людських ресурсів, менеджмент зовнішньо-економічної діяльності тощо. Разом з тим, діалектика розвитку суспільства і науки, як його частини, притаманні ринковим відносинам конкурентоспроможність, кризи, невизначеність, ризики тощо стали джерелом появи нових видів менеджменту, таких як інноваційний менеджмент (менеджмент інновацій, менеджмент інноваційного розвитку), креативний менеджмент, логістичний менеджмент, менеджмент якості, ризик-менеджмент, ситуаційний менеджмент тощо. Значна кількість і різновидність видів менеджменту потребує свого комплексного дослідження, з точки зору їх систематизації, класифікації і обґрунтування їх змісту.

З теоретико-методологічних позицій економічний менеджмент пов'язаний в цілому з економічним розвитком, економічною діяльністю того чи іншого об'єкта, який досліджується і з принципових позицій характеризує процес цілеспрямованого впливу на працівників в межах їх економічної діяльності.

З практичних і більш конкретних позицій економічний менеджмент, як і менеджмент в цілому і всі його різновиди пов'язують безпосередньо з діяльністю підприємства (фірми). З цих позицій економічний менеджмент більш ємною і комплексною категорією, ніж такі його види, як фінансовий менеджмент, операційний (виробничий) менеджмент, маркетинговий менеджмент, логістичний менеджмент.

Саме економічний менеджмент системно, комплексно, організаційно і логічно об'єднує в собі вищеназвані види менеджменту на підприємстві. Завдання економічного менеджменту – показати їх не поодиноці, а у єдності і взаємозв'язку з орієнтацією на єдину стратегію і ціль розвитку підприємства.

Безпосередньо зміст економічного менеджменту відображають такі його основні складові: операційний менеджмент, фінансовий менеджмент, інвестиційний менеджмент, маркетинговий менеджмент, логістичний менеджмент. Система економічного менеджменту поєднує в собі ті види менеджменту, що пов'язані з представленими в Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку (ПСБО) видами діяльності на підприємстві, і тими, що з одного боку відображають ринкову і логістичну складові його діяльності, а з іншого - ті види менеджменту, що не несуть в собі ознаку специфічності і охоплюють, пронизують собою всю економічну діяльність підприємства, а отже відображають і їх єдність з усіма цими видами менеджменту.

У розширеному вигляді зміст економічного менеджменту, окрім операційного менеджменту, фінансового менеджменту, інвестиційного менеджменту, також доповнюють маркетинговий менеджмент, логістичний менеджмент тощо. Кожен із них характеризує конкретну сутність, що пов'язана зі специфікою діяльності підприємства. Інші види менеджменту: кадровий, інноваційний, менеджмент якості тощо є теж особливими за своєю сутністю, охоплюють всі основні складові економічного менеджменту і виступають у ролі допоміжних складових економічного менеджменту. Допоміжними вони виступають не по значимості в досягненні економічних результатів, а по відношенню до економічної діяльності підприємства як процесу.

До того ж в економічній науковій літературі існують такі навчальні посібники і підручники як «Фінанси підприємств» і «Економіка підприємства», «Фінансовий аналіз» і «Економічний аналіз», «Фінансова безпека підприємства» і «Економічна безпека підприємства» тощо. Тому безумовно, об'єктивно і логічно буде, якщо поряд з фінансовим менеджментом буде існувати і економічний менеджмент.

Економічний менеджмент - це система принципів, способів та методів управління, пов'язаних в цілому з економічною діяльністю підприємства. Із сутності економічного менеджменту виникає і головна мета економічного менеджменту. Так як економічний менеджмент охоплює всю економічну діяльність, то і мета його відображає головну ціль такої діяльності, а саме забезпечення максимізації економічних результатів діяльності підприємства з позиції інтересів його власників і стратегії розвитку підприємства.

Таким чином, розглянуті в даній роботі теоретико-методологічні підходи до визначення науково-практичної категорії «економічний менеджмент підприємства» більш глибоко дослідити таку категорію як «інноваційний розвиток» і удосконалити процес управління підприємством.